

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Освітня програма	48527 Теоретична та експериментальна фізика конденсованих середовищ
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	104 Фізика та астрономія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

25.03.2023 р.

Справа № 0173/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 10 "Природничі науки" у складі:

Голуб Олександр Андрійович – головуючий,
Гасюк Іван Михайлович,
Дмитрів Григорій Степанович,
Запотоцький Сергій Петрович,
Заячук Мирослав Дмитрович,
Максименко Надія Василівна,
Мудрак Олександр Васильович,
Погребняк Володимир Григорович,
Сірук Ірина Миколаївна,
Сонько Сергій Петрович,
Трохимчук Андрій Дмитрович,
Тяпкін Олег Костянтинович,

за участі запрошених осіб:

Мирончук Галина Леонідівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	48527
Назва ОП	Теоретична та експериментальна фізика конденсованих середовищ
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	104 Фізика та астрономія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 12, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілі, які встановлені в рамках ОНП, зокрема, коли йдеться про набуття в процесі навчання "здатності здійснювати фундаментальні та прикладні наукові дослідження з метою продукування нових знань в галузі фізики та астрономії, та застосовувати нові знання для розробок та інновацій у різних сферах науки й техніки" є досить амбітними, але на жаль, дуже загальним, які охоплюють чи всю галузь фізики та астрономії, і як результат не в повній мірі є відображені у змісті ОНП і виглядають більше подібними на декларування бажаного.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

ЕГ встановила, що проводилися зустрічі, здійснювалося обговорення ОП на розширених засіданнях групи забезпечення при щорічному перегляді ОНП, проводилось громадське обговорення та анкетування. Відповідність ОНП підкритерію 1.2 підтверджено. Елементів взірцевості не встановлено.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

ЕГ констатує, що ОНП враховує тенденції розвитку спеціальності Фізика та астрономії, та галузевий контекст шляхом включення до ОНП компонентів, які відображають актуальні досягнення і пріоритетні напрямки наукового пошуку. Відповідність ОНП підкритерію 1.3 підтверджено. Елементів взірцевості не встановлено.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ЕГ констатує, що ОНП розроблена з урахуванням всіх вимог стандарту вищої освіти третього рівня зі спеціальності 104 Фізика та астрономія. Відповідність ОНП підкритерію 1.4 підтверджено. Елементів взірцевості не встановлено.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

ЕГ відзначає, що обсяг ОНП та окремих ОК відповідає встановленому законом про освіту для третього рівня вищої освіти, та корелює з навчальними програмами провідних університетів України. Відповідність ОНП у контексті підкритерію 2.1 підтверджено.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ЕГ підтверджує, що зміст ОНП відповідає потребам обраної спеціальності та має чітку структуру. ОК пов'язані між собою в часі та за змістом, дозволяють досягти поставлених цілей та результатів навчання.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ЕГ вважає, що зміст ОНП знаходиться в межах предметної області спеціальності 104 Фізика та астрономія.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обов'язі, передбаченому законодавством

ЕГ встановила, що вільний вибір ОК здобувачами ВО здійснюється в обов'язі 25 % від загального обсягу кредитів ЄКТС, передбачених для третього (освітньо-наукового) рівня. Вибір ОК здобувачі здійснюють у системі «ПС-Журнал успішності-Web», яка синхронізована з каталогом дисциплін.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ЕГ підтверджує, що у навчальному плані передбачені ОК, призначені для забезпечення практичної підготовки здобувачів ВО та здобуття визначених ОНП компетентностей, необхідних для подальшої науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічно-організаційної та практичної діяльності в галузі природничих наук.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

ЕГ відзначає, що набуття здобувачами ВО додаткових соціальних навичок передбачено при вивченні таких обов'язкових дисциплін як ОК1 «Філософія та методологія науки», ОК2 «Іноземна мова для академічних цілей», ОК3 «Академічна доброчесність та наукова етика», ОК6 «Досягнення сучасної фізики. Сюди також відноситься презентація результатів досліджень, науковий семінар», ОК5 «Промоція наукового продукту та управління проектами», ОК 10 «Педагогічна практика», які передбачають різні інтерактивні форми занять, роботу в групі, публічні виступи, проектну діяльність, усне спілкування та написання наукових робіт англійською мовою.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт за спеціальністю 104 Фізика та астрономія на третьому (освітньо-науковому) рівні відсутній. Після успішного проходження ОНП випускники здобувають ступінь доктора філософії за спеціальністю 104 – Фізика та астрономія галузі знань 10 – Природничі науки.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Відповідність ОНП підкритерію 2.8 підтверджено.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

ЕГ встановлено, що за даною ОНП підготовка здобувачів ВО за дуальною формою освіти не здійснювалася. Проте ЗВО надає можливість та займається розвитком дуальної форми на інших ОНП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

ЕГ підтверджує відповідність ОНП у контексті підкритерію 3.1.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

ЕГ підтверджує відповідність ОНП у контексті підкритерію 3.2.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО перезарахування ОК, які здобувач ВО освоїв під час участі у програмі академічної мобільності, відбувається якщо їхній зміст, та/або результати, отримані компетенції та обсяг співпадають з освітнім компонентом не менше ніж на 60%. ЕГ відзначає, що така практика на даній ОНП не застосовувалась. ЕГ підтверджує відповідність ОНП у контексті підкритерію 3.3.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ЕГ встановлено, що визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач ВО досяг результатів навчання, передбачених ОНП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ОК в цілому, так і його окремому розділу, індивідуальному завданню, курсовій роботі, контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) ОК. ЕГ підтверджує відповідність ОНП у контексті підкритерію 3.4.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Шляхом бесіди із здобувачами ВО, експерти з'ясували, що форми і методи навчання влаштовують здобувачів ВО і сприяють досягненню заявлених в ОНП цілей та ПРН

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Відповідність ОНП у контексті підкритерію 4.2 підтверджено.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

ЕГ підтверджує, що здобувачі ВО залучаються до дослідницької роботи в рамках міжнародної академічної мобільності. В ЗВО діє Наукове товариство аспірантів та студентів та Рада молодих вчених, які здійснюють координацію наукової та науково-технічної роботи аспірантів та молодих вчених. Разом з тим, спілкування з відповідними фокус-групами вказує на бажання організації наукових семінарів з розгляду актуальних досягнень у відповідних областях фізики. Така діяльність сприяє поєднанню навчання з дослідженнями під час реалізації ОНП.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ЕГ підтверджує, що викладачі оновлюють зміст ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик, підвищують кваліфікацію за допомогою закладів післядипломної освіти, онлайн ресурсів. Підтверджено співпрацю з академічними установами відповідного профілю, завдяки чому НПП мають можливість пройти навчання та бути працевлаштованими. Разом з цим, ЕГ відзначає низький рівень співпраці з іншими ЗВО України щодо можливостей працевлаштування випускників ОНП.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

ЕГ з'ясовано, що викладачі інформують здобувачів ВО про можливості участі у міжнародних програмах тощо. Під час спілкування з НПП ЕГ пересвідчилась, що ЗВО сприяє міжнародному стажуванню викладачів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

ЕГ підтверджує відповідність ОНП у контексті підкритерію 5.1

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

ЕГ відзначає, що атестація здобувачів вищої освіти за ОНП відповідає вимогам Стандарту вищої освіти зі спеціальності 104 Фізика та астрономія для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти і передбачає публічний захист дисертації, та підтверджує відповідність ОНП у контексті підкритерію 5.2.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Встановлено, що ЗВО визначає чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, які регулюються Положенням про організацію освітньо-наукового процесу здобувачів ВО на третьому (освітньонауковому/освітньо-творчому) та науковому рівнях, Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів ВО, Положенням про організацію і проведення поточного і підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування, Положенням про дистанційне навчання, Положенням про проведення практики здобувачів ВО, які розміщені на вебсайті ЗВО і є у вільному доступі. Для вирішення конфліктної ситуації створюється відповідна комісія, яка розглядає апеляційне звернення, керуючись Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій. Здобувачі ВО мають змогу повідомити про конфліктні ситуації через скриньку довіри. Випадків оскарження результатів контрольних заходів, а також конфлікту інтересів на ОНП не було. ЕГ робить висновок про відповідність ОНП у контексті підкритерію 5.3.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

ЕГ підтверджує відповідність ОНП у контексті підкритерію 5.4.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

ЕГ дійшла висновку про те, що академічна кваліфікація НПП, залучених до реалізації ОНП, є достатньою для досягнення заявлених в ОНП цілей та ПРН.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Відповідність ОНП в контексті підкритерію 6.2 підтверджено

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

ЕГ відзначає високий рівень інформованості здобувачів ВО та випускників щодо можливостей побудови кар'єри. Потенційні роботодавці залучаються до організації та реалізації освітнього процесу на ОНП. Роботодавці мають змогу висловити свої пропозиції щодо вдосконалення ОНП в рамках особистих контактів. ЕГ рекомендує надалі більш активно залучати роботодавців до перегляду і внесення змін в ОНП, а також рекомендує публічно висвітлювати пропозиції і зауваження роботодавців щодо вдосконалення ОНП.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

ЕГ підтверджено наявність договорів та угод про співпрацю із потенційними роботодавцями.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Відповідність ОНП в контексті підкритерію 6.5 підтверджено

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

ЕГ підтверджено, що в ЗВО створено прозору гнучку систему рейтингового оцінювання НПП. Викладачі стимулюються наданням премії різного розміру (від 4.5 до 20 тис грн), участь у грантах, написання підручників та посібників, активна наукова робота стимулюється зменшенням педагогічного навантаження (але не менше 200 год).

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

ЕГ підтверджує, що ЗВО забезпечує необхідні фінансові та матеріально-технічні ресурси для даної ОНП.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

ЕГ підтверджує, що доступ до всіх видів інфраструктури та інформаційних ресурсів здобувачами ВО за даною ОНП є вільним і безоплатним і робить висновок про відповідність ОНП в частині підкритерію 7.2.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

ЕГ підтверджує, що ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів ВО, керуючись Правилами внутрішнього розпорядку ЗВО.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Відповідність ОНП в контексті підкритерію 7.4 підтверджено.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ЕГ підтверджує відповідність ОНП в частині підкритерію 7.5.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Не зважаючи на те, що учасники освітнього процесу заявляли про обізнаність з прийнятою у ЗВО процедурою вирішення конфліктних ситуацій, ЕГ відзначає, що прикладів її застосування не було і вказує на недостатню обізнаність всіх здобувачів ВО щодо питань вирішення конфліктних ситуацій.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Відповідність підкритерію 8.1 підтверджено.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

ЕГ з'ясувала, що здобувачі ВО безпосередньо залучені до процесу перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості шляхом участі у науково-методичній комісії спеціальності, засіданнях кафедр та вченої ради ЗВО. Разом з тим, ЕГ звертає увагу на недостатній рівень організації опитування серед здобувачів ВО та випускників ОНП.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

ЕГ підтверджує, що роботодавці залучаються до процесу затвердження та перегляду ОНП через особисті контакти з робочою групою та гарантом, беруть участь у підготовці фахівців за даною ОНП, та мають можливість висловлювати свої пропозиції під час громадського обговорення, спільних зустрічей та у ході дискусій на наукових конференціях.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Відповідність ОНП в контексті підкритерію 8.4 підтверджено

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Відповідність ОНП в контексті підкритерію 8.5 підтверджено

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОНП акредитується вперше, тому результатів зовнішнього забезпечення якості ВО, які беруться до уваги під час удосконалення даної ОНП, наразі немає. Проте, при підготовці до акредитації були враховані зауваження та пропозиції, сформовані за результатами акредитації інших освітніх програм.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

ЕГ дійшла висновку про те, що у ЗВО сформована чітка система культури якості ВО, яка сприяє постійному розвитку ОНП та освітньої діяльності, і регламентується системою локальних нормативно-правових документів

(<https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>). ЕГ підтверджує, що функціонування такої системи сприяє постійному розвитку культури якості, формуванню корпоративної та індивідуальної відповідальності всіх учасників освітнього процесу.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ЕГ підтверджує, що основні правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є чіткими, зрозумілими та доступними. Зустріч ЕГ зі здобувачами ВО та НПП підтвердила, що вони з ними ознайомлені та обізнані як, за потреби, їх знайти.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

ЕГ ознайомилася з порівняльною таблицею змін в ОНП з якої видно зміни, які вносилися. ЕГ також встановлено, що зміни вносилися як здобувачами ВО так і викладачами та у більшій мірі стейкхолдерами.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ЕГ підтверджує, що обсяг інформації, висвітленої у публічному доступі, є достатнім для того, щоб потенційні здобувачі ВО отримали усю необхідну інформацію про ОНП, а роботодавці ознайомилися з очікуваними результатами навчання та компетентностями здобувачів ВО.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

ЕГ констатує, що зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів та містить освітні та наукові компоненти для підготовки до дослідницької та викладацької діяльності, перелік ОК структурований і відповідає предметній області спеціальності 104 Фізика та астрономія. ЕГ відзначає зорієнтованість ОНП на врахування інтересів здобувачів ВО та значну увагу до них та їх досліджень з боку НПП та наукових керівників. Поряд з цим ЕГ радить гаранту ОНП запровадити комплексне опитування здобувачів ВО щодо якості викладання та змісту кожної навчальної дисципліни, що сприятиме оптимізації їх вивчення, дасть змогу об'єктивно оцінити відповідність змісту ОК науковим інтересам аспірантів та вчасно отримувати пропозиції щодо їх модифікування.

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

ЕГ констатує, що наукова діяльність здобувачів ВО у рамках дисертаційних досліджень відповідає напрямам досліджень наукових керівників. Встановлено, що тематика дисертаційних досліджень здобувачів ВО обирається з урахуванням наукового досвіду та інтересів наукових керівників. Наявні також спільні публікації наукових керівників і здобувачів ВО. Елементів вірцевості знайти не вдалося.

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до

тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

ЕГ встановлено, що організаційне та матеріальне забезпечення роботи здобувачів ВО суттєво не відрізняється від матеріального забезпечення роботи наукових співробітників. ЗВО фінансово підтримує відрядження здобувачів ВО на наукові конференції. Елементів взірцевості знайти не вдалося.

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

ЕГ підтверджує, що ЗВО забезпечує можливості для долучення аспірантів до академічної спільноти за спеціальністю в межах України, та проведення дослідження в іноземних закладах освіти. Елементів взірцевості знайти не вдалося.

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

ЕГ підтверджено, що наукові керівники беруть участь в дослідницьких проєктах, які фінансуються МОН України та Національним фондом досліджень України. Елементів взірцевості знайти не вдалося.

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

ЕГ встановлено, що у ЗВО діють чіткі правила щодо академічної доброчесності. ЗВО використовує два програмні забезпечення для перевірки на плагіат: StrikePlagiarism та Unicheck. На сайті ЗВО створено вебсторінку Академічна доброчесність. Здобувачам ВО читається окрема ОК 3. «Академічна доброчесність та наукова етика » (3 кредити ЕКТС). Елементів взірцевості знайти не вдалося.

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендуємо звернути увагу на надзвичайну загальність назви "Теоретична та експериментальна фізика конденсованих середовищ" для цієї ОНП. Було б корисним провести дослідження наявних вітчизняних та іноземних ОП, що мають подібні характеристики, визначити їх особливості з метою врахування в наступній редакції ОНП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

ЕГ рекомендує в кінці кожного семестру (1-й, 2-й семестр) проводити опитування про рівень завантаженості здобувачів ВО навчанням на ОНП та окремих ОК.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендуємо включати в програму навчання інформацію про неформальну та інформальну освіту, що допоможе здобувачам ВО зрозуміти, які можливості вони мають для підвищення своєї кваліфікації та розвитку професійних компетенцій. Можна проводити спеціальні курси та тренінги, спрямовані на формування навичок самоосвіти та пошуку інформації про різні форми навчання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендуємо формалізувати процедуру анкетування здобувачів ВО, регулярно проводити анкетування як у відкритому так і, за можливості, в анонімному режимі, що дозволить провести аналіз змін та розвитку ОНП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Перманентно моніторити дієвість запроваджених на ОНП процедур врегулювання конфліктів інтересів та інформувати про результати освітньо-наукової спільноти. Впровадити електронний журнал та динамічний онлайн розклад занять для забезпечення доступу здобувачів ВО до поточної успішності та розкладу занять у режимі реального часу.

Критерій 6. Людські ресурси

Рекомендуємо більш активно залучати роботодавців до перегляду і внесення змін в ОНП, а також публічно висвітлювати пропозиції і зауваження роботодавців щодо вдосконалення ОНП. Позитивною практикою могло б бути залучення міжнародних роботодавців до окремих активностей в реалізації ОНП (зустрічі з аспірантами, конкретна інформація щодо можливості працевлаштування, побажання щодо стандартизації деяких ОК), проводити регулярне анкетування аспірантів щодо професійної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації ОНП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендуємо протягом 2024-2025 н.р.: організувати тренінги щодо інформування здобувачів ВО про методи вирішення конфліктних ситуацій, що може бути організовано під час проведення зустрічей із відповідними представниками адміністрації. Для підтримання лабораторної бази на високому рівні, її постійного розвитку та задоволення запитів зовнішніх стейкхолдерів, рекомендуємо розробити перспективний план оновлення матеріальної бази та регулярно оновлювати матеріальнотехнічне забезпечення навчальних лабораторій сучасним обладнанням відповідно до цього плану.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендуємо більш активно проводити інформаційно-консультативну роботу з роботодавцями щодо їх можливостей участі у оновленні ОНП як рівноправних партнерів. Частіше залучати до процедур перегляду та оновлення ОНП усі категорії стейкхолдерів. Можна було б спробувати налагодити механізм документації внесення пропозицій від стейкхолдерів.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендуємо до кінця навчального 2023-2024 року розмістити ОНП у доступному для відвідувачів сайту місці, або якимось іншим чином полегшити пошук ОНП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рекомендуємо гаранту ОНП запровадити комплексне опитування здобувачів ВО щодо якості викладання та змісту кожної навчальної дисципліни, що сприятиме оптимізації їх вивчення, дасть змогу об'єктивно оцінити відповідність змісту ОК науковим інтересам здобувачів ВО та вчасно отримувати пропозиції щодо їх модифікування.

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ГОЛУБ ОЛЕКСАНДР АНДРІЙОВИЧ